

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 09 0 U 046147 24 Uvp
Sarajevo, 20.03.2025. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću za upravne sporove sastavljenom od sudija Babić Stanković Aleksandre, kao predsjednika vijeća, Džerahović Emire i Bajrović Aide, kao članova vijeća, te Hodžić Melise, kao zapisničara, u upravnom sporu tužiteljice M. I. iz P., ...(nastanjena na adresi u Nj. ul...., M.) protiv akta broj: UP1-03-19-2-262/23 od 11.01.2024. godine, tuženog Federalno ministarstvo prostornog uređenja Sarajevo, u upravnoj stvari izdavanja urbanističke saglasnosti za izgradnju objekata vjetroelektrane, odlučujući o zahtjevu tužiteljice za vanredno preispitivanje sudske odluke, podnesenom protiv presude Kantonalnog suda u Sarajevu, broj: 09 0 U 046147 24 U od 02.10.2024. godine, na nejavnoj sjednici održanoj dana 20.03.2025. godine, donio je slijedeću:

P R E S U D U

Zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke se uvažava, presuda Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 09 0 U 046147 24 U od 02.10.2024. godine, se preinačava i rješava:

Tužba se uvažava, osporeno rješenje tuženog Federalnog ministarstva prostornog uređenja Sarajevo broj: UP1-03-19-2-262/23 od 11.01.2024. godine se poništava i predmet vraća tuženom organu na ponovno rješavanje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Sarajevu, broj: 09 0 U 046147 24 U od 02.10.2024. godine odbijena je tužiteljčina tužba podnesena protiv osporenog rješenja tuženog, broj i datum navedeni u uvodu ove presude. Tim prvostepenim rješenjem, u tački 1. dispozitiva izdata je urbanistička saglasnost investitoru JP Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne d.d. Mostar za izgradnju objekata vjetroelektrane „Poklečani” ukupne instalirane snage 132 MW, na lokalitetu Štitar planine, na zemljištu označenom kao k.č. br. 100/1, 1395, 1278, 1279, 1280, 1281, 1282, 1283, 1284, 1285, 1286, 1413, 4134, 4131, 4132, 4102, 4098, 4095, 4059, 4062, 4064, 4066, 658, 705, 708, 704, 710, 470, 1581, 1378, 1246, 1270, 1276, 1309/2, 1319, 1403, 1402, 1401, 1400, 1398, 1404, 1405, 1396, 1395, 1394, 1393, 1406, 1430/3, 1388, 1387, 1380, 1374 1256/1, 1252, 1254, 1062, 1065, 1066, 1067, 1064, 1818, 1819, 1954, 1955, 1846, 1847, 1950, 1893, 1894, 1021, 179/1 179/2, 165, 1901, 1903, 157, 158, 159, 1, 104 i 127 K.O. ..., te k.č. 3820, 3835, 3836, 3806, 3804/3, 3804/4, 3805, 3806, 3808/1, 3896/1 i 3848 K.O...., područje Općine Posušje, te konstatovano da se u kompleksu vjetroparka „Poklečani” planira izgradnja sljedećih građevina: 20 vjetroagregata pojedinačne snage do 6,6 MW, ukupne snage 132 MW na pripadajućim manipulativnim platoima; trafostanice TS 220/33/10(20) kV sa upravljačkom zgradom i pripadajućim elektro postrojenjem za priključak na elektroenergetsku mrežu; srednjonaponski kablovski vod 33 kV od trafostanice TS 220/33/10(20) kV do svakog vjetroagregata; priključak na M-17.5

pristupni put i servisni putevi do svakog vjetroagregata, te platforme za kranove, kao i ostale građevine i zahvati neophodni za normalan rad vjetroparka. Nadalje je konstatovano da se na predmetnom lokalitetu, pored ostalog, planira izvođenje iskopa za temeljenje i povezivanje stuba vjetroturbine sa temeljem, postavljanje cijevi za uvođenje energetskih kablova, izrada platoa za pojedinačne vjetroturbine sa manipulativnim površinama za montažu, te projektovanje pristupnih i servisnih cesta kod kojih će se poštivati normativi i standardi kod tlocrtne i vertikalne geometrije za ovakvu vrstu terena i vangabaritna vozila za transport i montažu elemenata vjetroelektrane, te osigurati kvalitetna odvodnja kolničkih voda. Tačkom 2. dispozitiva za izradu investiciono-tehničke dokumentacije za predmetnu izgradnju daju se sljedeći urbanističko-tehnički i drugi uslovi: da se ispoštuju svi uvjeti i mjere sprječavanja i smanjenja štetnih utjecaja i minimiziranje negativnih utjecaja na okoliš, floru i faunu i stanovništvo, te izradi plan hitne intervencije u slučaju akcidenta i ispoštuju mjere planirane za monitoring; da se planira održavanje pristupne ceste, te ograničenje brzine kretanja na 30km/h; da se servisiranje mehanizacije ne smije planirati na gradilištu, već za to planiranim servisima, te da se spremnici za gorivo planiraju postaviti u prihvatne posude ili izvesti sa dvostrukom stijenkom prema posebnim propisima; da se planiraju posebni tankovi za maziva i goriva kako bi se spriječilo izlijevanje i da se planira izgradnja separatora ulja i masti, odnosno da se iznađe odgovarajuće tehničko rješenje koje će spriječiti zagađivanje tla i podzemnih voda; da se, ukoliko dođe do značajnih problema i posljedica po okoliš, odmah izvijesti Federalno ministarstvo okoliša i turizma i nadležna federalna inspekcija; da se kod projektovanja posebno obrati pažnja na parametre ceste koji se odnose na širinu i radijus krivina, koje moraju zadovoljavati prema važećim standardima i promet vangabaritnih vozila za transport i montažu elemenata vjetroelektrane; da se stabilnost tla, površinski iskopi građevinskog materijala, način deponovanja materijala i eventualna klizišta obrade u posebnom separatu u sklopu glavnog projekta; da se planira i projektuje ozelenjavanje i uređenje predmetnih pristupnih i servisnih saobraćajnica tako da se prilagodi namjeni objekata i mikrolokaciji; da će se priključak vjetroelektrane VE „Poklečani” s transformatorskom stanicom TS 220/33/10(20) kV na prijenosnu mrežu vršiti i prema načelnoj saglasnosti „Elektroprijenosa BiH“ broj 03-8390-5/2021 od 01.06.2022 godine, odnosno pod uvjetima i po proceduri definiranoj Pravilnikom o priključku, uključujući i eventualne uvjete utvrđene načelnom suglasnošću; da se na lokaciji ne smiju postavljati ograde, osim ograde oko trafostanice i upravljačke zgrade; da je, ukoliko tokom rada vjetroelektrane dođe do smetnji u prijemu radijskih i TV i drugih signala korisnika zajedničkog antenskog sustava, investitor dužan osigurati prijem radijskih i TV i drugih signala jednake kvalitete, kao što su korisnici imali prije izgradnje vjetroelektrane; da se planira cjeloviti sustav zaštite od udara munja i pojave požara kako bi posljedice bile što manje; da se ispoštuju uvjeti dati od strane Direkcije za civilno zrakoplovstvo i Agencije za pružanje zračnih usluga u zračnoj plovidbi u sastavu Ministarstva komunikacija i transporta BiH; da se uradi detaljan plan upravljanja građevinskim otpadom, u skladu sa odredbama Pravilnika o građevinskom otpadu („Službene novine Federacije BiH”, br. 93/19); da se pribave akti utvrđeni odredbama Pravilnika o priključku i Uredbe o postupku, kriterijima, formi i sadržaju zahtjeva za izdavanje energetske dozvole za izgradnju novih i rekonstrukciju postojećih proizvodnih postrojenja; da se ispoštuju uvjeti Zavoda za zaštitu spomenika, te da se prije podnošenja zahtjeva za izdavanje odobrenja za građenje izvedu preventivni arheološki radovi, te da se pribavi konačna saglasnost predmetnog Zavoda na elaborat o izvršenim preventivnim arheološkim istraživanjima; da se uvažavaju uvjeti iz saglasnosti Elektroprijenosa BiH - Operativno područje Mostar, broj: 08-10386-3/21 od 07.07.2021. godine, te da se od istog pribavi konačna saglasnost na glavni projekat; da se pribavi saglasnost Ministarstva odbrane Bosne i Hercegovine na lokaciju vjetroelektrane; da se izvrši uplata naknade za trajnu promjenu poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe u

iznosu od 28.034,50 KM, u skladu sa rješenjem Ministarstva gospodarstva Županije Zapadno-hercegovačke, broj: 05-05-24-1808/23 od 17.11.2023. godine, te dostavi dokaz o uplati uz zahtjev za izdavanje odobrenja za građenje. Tačkom 3. dispozitiva utvrđeno je da je sastavni dio ovog rješenja grafički prilog: „Situacija ”, M 1:5000 iz Idejnog projekta vjetroelektrane Poklečani - uvodna knjiga, urađenog od strane Ecoplan d.o.o. Mostar i JP ”Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar, br. 3/VE-POKL-2023 iz januara 2023. godine. Tačkom 4. dispozitiva definisano je da će se uređenje i opremanje građevinskog zemljišta vršiti na način kako je to propisano Zakonom o građevinskom zemljištu („Službene novine Federacije BiH”, br. 25/03) i u skladu sa odredbama člana 47., 48. i 49. Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije BiH, dok je tačkom 5. dispozitiva utvrđeno da su sudionici u građenju prilikom izrade tehničke dokumentacije, odnosno glavnog projekta, dužni postupiti u skladu sa odredbama Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije BiH, Zakona o cestama Federacije BiH, Zakona o zaštiti okoliša i uvjetima datim u mišljenjima nadležnih organa i službi, te uvjetima datim u dispozitivu ovog rješenja. Tačkom 6. dispozitiva utvrđeno je da Glavni projekat mora biti izrađen i u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima, važećim standardima, propisima i normativima za ovakvu vrstu i namjenu građevine, te da isti pored projekata za izvođenje radova mora sadržavati tehničko rješenje nakon isteka koncesije sa neophodnim mjerama sanacije devastiranih površina u toku i nakon završenih radova, s naglaskom na zaštiti i unapređenju ekološke i vizualne kvalitete prostora. Također, moraju se ispoštovati odredbe Uredbe o uređenju gradilišta, obaveznoj dokumentaciji na gradilištu i učesnicima u građenju („Službene novine Federacije BiH”, br. 25a/22, 42/22 i 93/22) u pogledu izrade i kontrole projektne dokumentacije, dok je tačkom 7. dispozitiva utvrđeno da će se kod izrade projektne dokumentacije potrebno obratiti pažnja u cilju blagovremene zaštite kulturno-historijskih dobara, na spisak evidentiranih i zaštićenih arheoloških lokaliteta i dobara u zoni obuhvata vjetroparka, te prije početka radova obezbijediti arheološki nadzor. Tačkom 8. dispozitiva utvrđeno je da će se kroz izradu glavnog projekta planirati korištenje građevinskih materijala i proizvoda koji moraju imati odgovarajući dokument o usklađenosti u skladu sa odredbama Zakona o građevinskim proizvodima ("Službene novine Federacije BiH", br. 78/09) i podzakonskim aktima donesenim na osnovi tog zakona, dok je tačkom 9. utvrđeno da se pri izradi glavnog projekta mora pridržavati svih mjera zaštite na radu, zaštite od požara i eksplozija i zaštite okoliša proizšlih iz materijalnih zakona i podzakonskih akata, te obavezno planirati pristup vatrogasnim vozilima do svakog objekta. Tačkom 10. dispozitiva utvrđena je obaveza izrade posebnog projekta geotehničke misije (G21) sa revizijom (G23) u skladu sa odredbama Pravilnika o geotehničkim istraživanjima i ispitivanjima, te organizaciji i sadržaju misija geotehničkog inženjerstva („Službene novine Federacije BiH”, br. 60/09, 80/15 i 73/21). Tačkom 11. dispozitiva utvrđena je obaveza investitora da pribavi odobrenje za građenje od Federalnog ministarstva prostornog uređenja za predmetnu izgradnju, te da se zahtjev za izdavanje odobrenja za građenje podnosi Federalnom ministarstvu prostornog uređenja u skladu sa odredbama Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije BiH. Tačkom 12. dispozitiva utvrđena je obaveza podnositelja zahtjeva (investitora) da prije podnošenja zahtjeva za izdavanje odobrenja za građenje pribavi propisane saglasnosti na tehničku dokumentaciju, te ostale dokaze iz člana 55. Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije BiH, rješenje nadležne službe o visini doprinosa po osnovi pogodnosti lokacije i uređenja gradskog građevinskog zemljišta, te dokaz o izmirenju tih troškova, dokaz o pravu građenja, odnosno dokaz o riješenim imovinsko-pravnim odnosima, eventualne obaveze u odnosu na susjede i prava drugih lica, posebno u odnosu na prava lica sa umanjenom tjelesnom sposobnošću i ostalo prema drugim posebnim zakonima koji su važeći za ovu oblast, dok je tačkom 13. dispozitiva utvrđeno da će se ostali prilozi i saglasnosti utvrditi nakon podnošenja zahtjeva za izdavanje

odobrenja za građenje ukoliko navedeno Federalno ministarstvo ocijeni da su isti relevantni za odlučivanje o tom zahtjevu.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje sudske odluke tužiteljica je osporila pravilnost navedene presude zbog povrede federalnog zakona i povrede pravila federalnog zakona o postupku koji su mogli biti od uticaja na rješenje stvari putem kantonalnog suda iz razloga koji su u zahtjevu navedeni i detaljno obrazloženi. Ponavlja navode iz tužbe da osporeno rješenje nije doneseno na pravilan i zakonit način, te da nije utvrđeno potpuno činjenično stanje, obzirom da je u postupku koji je prethodio donošenju osporenog akta zainteresovano lice – investitor JP Elektroprivreda Hrvatske zajednice Hercegbosne d.d. Mostar bila dužna izvršiti preventivne arheološke radove na predmetnoj lokaciji za koju je izdata urbanistička saglasnost tom investitoru, kako bi se ocijenila kulturno – historijska vrijednost tog područja, obzirom da njena kuća, bunar i kameni zid (suhozid), koji se nalaze u neposrednoj blizini te lokacije imaju tu vrijednost, a što se tek treba potvrditi arheološkim radovima po nalogu investitora čija je primarna dužnost da ih sprovede. Imajući u vidu navedeno tužiteljica smatra da je s obzirom na dostavljene dokaze (priložene fotografije) pogrešna ocjena prvostepenog suda da tužiteljica u konkretnoj upravnoj stvari nije zadovoljila teret dokazivanja i navedenog prigovaranja unutar tužbenog zahtjeva. Nadalje ukazuje da su pobijanom presudom povrijeđene odredbe člana 34. Zakona o upravnim sporovima, obzirom da je prvostepeni sud propustio ispitati zakonitost osporenog upravnog akta u granicama zahtjeva iz tužbe, u kojoj je tužiteljica ukazala na niz propusta tuženog u donošenju osporenog rješenja i to: da u konkretnoj upravnoj stvari provede poseban ispitni postupak radi utvrđivanja činjenica i okolnosti koje su značajne za razjašnjenje stvari ili radi davanja strankama mogućnosti da ostvare i zaštite svoja prava i pravne interese; nužnost provođenja geotehničkih istraživanja u smislu člana 41. stav 1. tačka 5. Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije BiH i člana 28. stav 1. Pravilnika o geotehničkim istraživanjima i ispitivanjima, te organizaciji i sadržaju misija geotehničkog inženjerstva („Službene novine Federacije BiH“, br. 60/09, 80/15 i 73/21); zabranu raspolaganja državnom imovinom u smislu Zakona o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 18/05, 29/06, 85/06, 32/07, 41/07, 74/07, 99/07, 58/08 i 22/22) na njenu štetu, te da se donošenjem osporenog rješenja tužiteljici narušava pravo na privatni život, porodicu i stan u smislu člana 12. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima i član 8. Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama. Zbog svega navedenog predložila je da se zahtjev za vanredno preispitivanje uvaži i pobijana presuda ukine ili preinači primjenom odredbe člana 46. stav 2. Zakona o upravnim sporovima.

U odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke tuženi je predložio da se isti odbije kao neosnovan.

Zainteresirana osoba JP Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne d.d. Mostar u odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje predlaže da se isti odbaci primjenom odredbe člana 44. stav 1. Zakona o upravnim sporovima iz razloga što tužiteljica nema položen pravosudni ispit, zbog čega nije ovlaštena za njegovo podnošenje.

Ispitujući postojanje procesnih pretpostavki za vođenje postupka i meritorno odlučivanje o zahtjevu za vanredno preispitivanje sudske odluke u skladu s odredbom člana 44. stav 1. Zakona o upravnim sporovima, ovaj Sud je našao da je neosnovan prigovor zainteresirane osobe da tužiteljica nije ovlaštena za podnošenje zahtjeva za vanredno preispitivanje pobijane sudske odluke jer tužiteljica nema položen pravosudni ispit. Ovo iz

razloga što je pravnim shvatanjem Upravnog odjeljenje ovog suda od 11.03.2020. godine (objavljeno u Biltenu sudske prakse Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine januar – decembar 2019. godine, na str. 90) stavljeno van snage pravno shvatanje objavljeno u Biltenima broj: 1-2/2017 pod tačkom 63 i broj: 1-2/2018 pod tačkom 63, a u vezi primjene člana 301.b. stav 2. Zakona o parničnom postupku, te se fizička i pravna lica koja nisu advokati ne trebaju pozivati da dostave dokaz o položenom pravosudnom ispitu.

Kako je predmetni zahtjev za vanredno preispitivanje pobijane sudske odluke (od 06.11.2024. godine) dozvoljen, blagovremen, te podnesen od ovlaštenog lica, ovaj Sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", br. 9/05) ispitao zakonitost pobijane presude u granicama zahtjeva i povrede propisa iz člana 41. stav 2. tog Zakona, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga:

Iz obrazloženja pobijane presude i stanja upravnog spisa proizilazi da je zainteresirana osoba JP Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne d.d. Mostar, kao investitor, dana 28.02.2023. godine podnijela tuženom, kao nadležnom organu, predmetni zahtjev za izdavanje urbanističke saglasnosti za izgradnju vjetroelektrane „Poklečani“, instalirane snage 132 MW sa pristupnim cestama, platoima i pratećim objektima na području Općine Posušje, sa priloženom dokumentacijom kojom dokazuje ispunjavanje propisanih uvjeta za planiranu gradnju predmetne vjetroelektrane (ukupno 106 priloga), nakon čega je tuženi u skladu sa odredbama člana 40. Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 2/06, 72/07, 32/08, 4/10, 13/10, 45/10, 85/21 i 92/21) pribavio mišljenje Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša Zapadnohercegovačkog kantona, broj: 06-02-23-8-83-2/23 od 13.04.2023. godine, prema kojem je Prostornim planom ovog kantona i Odlukom o njegovom provođenju („Službene novine Zapadnohercegovačke županije“, br. 20/13) definisano da je za proizvodnju energije iz vjetra pogodna lokacija na lokalitetu Poklečani, područje Općine Posušje, s tim da svi zahvati koji će se planirati i izvoditi na navedenom prostoru trebaju biti u skladu sa najvišim ekološkim kriterijima zaštite prirode i okoliša, kao i kvaliteta življenja i djelovanja u cjelini, s tim da će se konačne lokacije vjetroelektrana odrediti na temelju prethodnih istraživanja, studija podobnosti, strateške procjene utjecaja na okoliš i provedbe postupka procjene utjecaja na okoliš, obzirom da je navedenim prostornim planom Zapadnohercegovačkog kantona predmetno područje naznačeno kao šumske površine i ostale poljoprivredne površine, te kao III vodozaštitna zona, te da kroz isto prolazi regionalna cesta R-419 i energetska mreža vidljiva u priloženom grafičkom prikazu, zbog čega je od strane navedenog kantonalnog ministarstva dato pozitivno mišljenje za izdavanje urbanističke saglasnosti, pod uvjetom da se prilikom rješavanja predmetnog zahtjeva, odnosno u proceduri ishođenja potrebnih dozvola iz oblasti prostornog uređenja i građenja pribave svi akti, odnosno saglasnosti, potvrde i mišljenja o ispunjavanju propisanih uvjeta predviđenih posebnim zakonima i propisima donesenim na temelju istih, a koji se tiču predmetnih oblasti. Nadalje proizilazi da je tuženi u skladu sa odredbama člana 133. Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, br. 2/981, 48/99 i 61/22) objavio javni poziv strankama u postupku za uvid u idejni projekat i to na oglasnoj ploči Ministarstva dana 11.12.2023. godine, na službenoj internet stranici Ministarstva www.fmpu.gov.ba dana 12.12.2023 godine i u dnevnim novinama „Večernji list“ dana 23.12.2023. godine, nakon čega je tužiteljica u ostavljenom roku izvršila uvid u navedeni idejni projekat, te svojim podnescima od 27.12.2023. i 06.01.2024. godine osporila razloge za gradnju objekata predmetne vjetroelektrane na označenom području zbog uništavanja okoliša i velike količine šume, vodozaštitne zone i drugih prirodnih bogatstava, pri čemu je istakla da prilikom

provođenja postupka za eksproprijaciju predmetnog zemljišta u konkretnom slučaju uopće nisu poštovani interesi vlasnika privatnog zemljišta, iako je u tom postupku poslala dvije ponude investitoru na koje nije odgovorio, već da su ulazili na njeno imanje, bez njenog znanja i odobrenja, čime je došlo do ometanja mirnog posjeda i štete na njenoj imovini. Nadalje proizilazi da tuženi nije usvojio navedene primjedbe, s obzirom na priloženo pribavljeno pozitivno mišljenje Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša Zapadnohercegovačkog kantona u pogledu usaglašenosti predmetnog zahtjeva investitora sa važećom prostorno-planskom dokumentacijom, te je pribavljeno i rješenje Federalnog ministarstva okoliša i turizma od 31.08.2023. godine, kojim se utvrđuje da za projekat izgradnje vjetroelektrane "Poklečani" nije potrebno provođenje procjene uticaja na okoliš putem izrade Studije uticaja na okoliša, a u kojem se, između ostalog, navodi da je površina šume predviđena za sječu za smještaj vjetroagregata i pristupnih cesta mala u odnosu na površinu koncesijskog područja, te se investitor obavezuje da nakon završetka izgradnje na pogodnim područjima izvrši pošumljavanje kao kompenzaciju za posječenu količinu šume (uz konsultacije sa lokalnom zajednicom i nadležnom upravom za šume), a ovim rješenjem su utvrđene i ostale mjere zaštite okoliša, uključujući i mjere za smanjenje uticaja na stanovništvo, mjere smanjenja nastanka otpada, mjere za smanjenje uticaja na floru i faunu itd. Također, u obrazloženju tog rješenja se navodi da predmetni projekat neće imati značajan uticaj na okoliš, a dostavljen je akt Općine Posušje, u kojem se navodi da Općina Posušje nije donijela odluku o zonama sanitarne zaštite i zaštitnim mjerama izvorišta Zmijinac, te da smatraju da predloženi obuhvat koncesije neće imati značajnog uticaja na izvorište Zmijinac i da, kad je u pitanju zona sanitarne zaštite, ovlašteno tijelo za izdavanje lokacijske dozvole može nastaviti postupak, pri čemu je pribavljen i akt Ministarstva gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke u kojem se navodi da izgradnja VE Poklečani nije zabranjena u III i IV zoni sanitarne zaštite za izvorišta Vrioštica i Lištica, s tim da su u toku predmetnog postupka dostavljena i rješenja Ministarstva gospodarstva Zapadnohercegovačke županije, kojim se odobrava trajna promjena namjene poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe i kojim se dozvoljava krčenje šume radi izgradnje vjetroelektrane Poklečani. Također, tuženi je vezano za dio primjedbi tužiteljice koje se odnose na postupak izvlaštenja, cijenio da isto nije u nadležnosti tuženog Federalnog ministarstva, uz napomenu da se dokazi o riješenim imovinsko-pravnim odnosima dostavljaju tek u postupku izdavanja odobrenja za građenje, u skladu sa odredbama člana 55. stav 1. tačka 3. Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije BiH. Zbog svega navedenog, tuženi je pregledom dokumentacije dostavljene uz predmetni zahtjev, utvrdio da je planirano građenje vjetroelektrane „Poklečani“ u skladu sa planskim dokumentima i drugim uvjetima utvrđenim za taj prostor, posebnim zakonima i propisima donesenim na osnovu tih zakona, te da su u postupku izdavanja urbanističke saglasnosti primijenjene odredbe člana 37. do 43. Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije BiH, pa je doneseno rješenje kao u dispozitivu, s pozivom na odredbe člana 38. tog Zakona i člana 2. Uredbe o određivanju zahvata u prostoru i građevina za koje Federalno ministarstvo prostornog uređenja izdaje urbanističku saglasnost i/ili lokacijsku informaciju. Protiv tog rješenja tužiteljica je podnijela tužbu u upravnom sporu, koja je pobijanom presudom odbijena kao neosnovana, jer je prvostepeni sud cijenio da je tuženi organ osporenim rješenjem od 11.01.2024. godine, a na temelju priložene dokumentacije pobliže navedene u obrazloženju osporenog rješenja, u zakonito provedenom postupku, pravilno i zakonito cijenio ispunjenost svih propisanih uvjeta za izdavanje predmetne urbanističke saglasnosti u skladu sa odredbama člana 37., 38. i 40. Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije BiH, posebno imajući u vidu navedeno pozitivno mišljenje Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša Zapadnohercegovačkog kantona od 13.04.2023. godine za izdavanje predmetne urbanističke

saglasnosti. Pri tome je prvostepeni sud cijenio kao neosnovano prigovaranje tužiteljice da je priloženom fotodokumentacijom dokazala da njena kuća, bunar i kameni zid (suhozid), predstavljaju dragocjeni dio baštine na lokaciji za koju je izdata predmetna urbanistička saglasnost, te da je prilikom donošenja osporenog rješenja došlo do kršenja odredbi člana 12. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravilima i prava na dom iz člana 8. Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, jer je našao da tužiteljica te navode ničim nije dokazala u smislu člana 22. stav 2. Zakona o upravnim sporovima.

Međutim, imajući u vidu izloženo stanje spisa i sadržinu osporenog rješenja tuženog od 11.01.2024. godine, koje je, pored ostalog, na str. 6. pod rednim brojem 75. zasnovano na priloženom rješenju Federalnog ministarstva okoliša i turizma, broj: UPI 05/1-02-19-4-81/23 od 31.08.2023. godine, kojim se utvrđuje da za Projekat izgradnje Vjetroelektrane "Poklečani" na predmetnoj lokaciji nije potrebno provođenje procjene uticaja na okoliš putem izrade Studije uticaja na okoliš, proizilazi da je zaključak tuženog organa izražen u pogledu usaglašenosti navedenog rješenja Federalnog ministarstva okoliša i turizma, sa propisima iz oblasti zaštite okoliša, preuranjen.

Ovo iz razloga što navedeno rješenje Federalnog ministarstva okoliša i turizma od 31.08.2023. godine shodno važećim propisima nije snabdjeveno klauzulom pravomoćnosti, a niti je prema podacima iz tog rješenja dostavljeno nadležnom Pravobranilaštvu Bosne i Hercegovine, kao zakonskom zastupniku vlasnika dijela zemljišta u državnoj svojini, na kojem se planira sječa šumske vegetacije, budući da se na str. 2. tog rješenja, pored ostalog, navodi da je dio zemljišta u državnom vlasništvu DR SV, a dio u privatnom vlasništvu.

Naime, odredbama člana 37. Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH”, br. 2/06, 72/07, 32/08, 4/10, 13/10, 45/10, 85/21 i 92/21), kao važećeg materijalnog propisa koji reguliše konkretnu upravnu oblast, propisano je da se građenje može odobriti ako se prethodno utvrdi da je odnosno građenje u skladu sa planskim dokumentima i drugim uvjetima utvrđenim za taj prostor, posebnim zakonima i propisima donesenim na osnovu tih zakona, izdavanjem urbanističke saglasnosti. Odredbama člana 41. stav 1. tačka 1) – 10) istog Zakona propisano je da urbanistička saglasnost sadrži: 1) podatke o namjeni, položaju i oblikovanju građevine, odnosno drugih radova; 2) izvod iz planskog dokumenta na osnovu kojeg se izdaje urbanistička saglasnost sa granicama pripadajućeg zemljišta - građevinska parcela; 3) propisane saglasnosti, odnosno uvjete za građenje nadležnih organa i službi; 4) urbanističko-tehničke uvjete; 5) nalaz o geotehničkom ispitivanju tla (gdje je to potrebno); 6) akt Federalnog ministarstva okoliša i turizma, u skladu sa propisima iz oblasti zaštite okoliša; 7) posebne uvjete propisane zakonom ili na osnovu zakona; 8) obaveze u odnosu na susjede i prava drugih lica posebno u odnosu na prava lica sa umanjenim tjelesnim sposobnostima; 9) iznos troškova uređenja građevinskog zemljišta, odnosno uvjete za uređenje građevinskog zemljišta, ako se građenje vrši na neuređenom građevinskom zemljištu, kao i druge obaveze korisnika koje su proistekle iz korištenja odnosno zemljišta; 10) druge podatke i uvjete od značaja za građenje. Odredbama člana 43. istog Zakona propisano je da se u postupku izdavanja urbanističke saglasnosti primjenjuje Zakon o upravnom postupku, ukoliko ovim zakonom nije drugačije utvrđeno.

Odredbama člana 7. stav 5. Uredbe kojom se utvrđuju pogoni i postrojenja koja moraju imati okolinsku dozvolu („Službeni novine Federacije BiH“, br. 51/21, 33/22 i 104/22) propisano je da se pravomoćno rješenje, kojim se utvrđuje da ne postoji potreba provođenja procjene uticaja na okoliš (izrada studije) iz tačke a) stav 1. ovog člana i

pravomoćno rješenje o odobrenju studije uticaja na okoliš koje se donosi u skladu sa članom 79. stav 1. Zakona, dostavlja nadležnom organu kod podnošenja zahtjeva za izdavanje urbanističke saglasnosti u skladu sa posebnim propisom iz oblasti građenja.

Iz navedenih razloga, prvostepeni sud u obrazloženju pobijane presude, po ocjeni ovog Suda, nije mogao osporeno rješenje tuženog ocijeniti kao pravilno i zakonito u dijelu koji se odnosi na ispunjenje uvjeta za izdavanje predmetne urbanističke saglasnosti temeljem navedenog rješenju Federalnog ministarstva okoliša i turizma od 31.08.2023. godine, budući da isto nije snabdjeveno klauzulom pravomoćnosti a što je u suprotnosti s citiranim odredbama člana 41. stav 1. tačka 6. Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije BiH, u vezi s odredbama člana 7. stav 5. Uredbe kojom se utvrđuju pogoni i postrojenja koja moraju imati okolinsku dozvolu, te člana 13. Zakona o upravnom postupku, koje regulišu pravomoćnost rješenja (rješenje protiv kojeg se ne može izjaviti žalba, niti pokrenuti upravni spor).

Također, osnovano se navodima zahtjeva ukazuje da prvostepeni sud u obrazloženju pobijane presude nije cijenio navode tužbe koji se odnose na zabranu raspolaganja određenim parcelama u društvenoj (sada državnoj) svojini u smislu odredbi Zakona o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 18/05, 29/06, 85/06, 32/07, 41/07, 74/07, 99/07, 58/08 i 22/22), a niti se ovim pitanjima bavio tuženi organ.

Imajući u vidu navedene povrede pravila upravnog postupka i upravnog spora, ovaj Sud je primjenom člana 46. stav 1. i 2. Zakona o upravnim sporovima zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke uvažio, te pobijanu presudu prvostepenog suda preinačio, tako što je tužbu tužiteljice uvažio, poništio osporeno rješenje tuženog organa, te predmet vratio tuženom organu na ponovni postupak u kojem će se, imajući u vidu primjedbe ovog Suda, donijeti pravilno i zakonito rješenje.

Ovaj Sud je u konkretnoj fazi postupka izdavanja urbanističke saglasnosti cijenio kao neosnovano prigovaranje tužiteljice da je predmetnim urbanističkim uvjetima koji se tiču izvođenja preventivnih arheoloških radova na njenim parcelama (kako bi se ocijenila kulturno – historijska vrijednost navedenog područja, te utvrdilo da li tužiteljčina kuća, bunar i kameni zid – suhozid imaju tu vrijednost), u suprotnosti s važećim propisima. Ovo iz razloga što je tačkom 2. alineja 16. dispozitiva osporenog rješenja izričito predviđen kao urbanističko – tehnički uvjet i obaveza investitora da je za izradu investiciono – tehničke dokumentacije za predmetnu izgradnju dužan ispoštovati uvjete Zavoda za zaštitu spomenika, te da se prije podnošenja zahtjeva za izdavanje odobrenja za građenje izvedu preventivni arheološki radovi, kao i da se pribavi konačna saglasnost tog Zavoda na elaborat o izvršenim preventivnim arheološkim istraživanjima. Također, tačkom 7. dispozitiva osporenog rješenja utvrđeno je da se kod izrade projektna dokumentacije obrati pažnja u cilju blagovremene zaštite kulturno - historijskih dobara, na spisak evidentiranih i zaštićenih arheoloških lokaliteta i dobara u zoni obuhvata vjetroparka, te prije početka radova obezbjedi arheološki nadzor. Pri tome je tuženi organ imao u vidu priloženo Stručno mišljenje Federalnog ministarstva kulture i sporta, Zavod za zaštitu spomenika broj: 07-36-4-3072-1/21 od 01.06.2021. godine kojim je u svrhu dobivanja predmetne urbanističke saglasnosti, a nakon izvršenog uvida u dostavljenu dokumentaciju i dokumentaciju Zavoda za zaštitu spomenika utvrđeno da se u planiranom bližem obuhvatu za izgradnju vjetroelektrane „Poklečani“ nalazi određen broj već evidentiranih i zaštićenih dobara kulturno – historijskog naslijeđa, zbog čega je taj Zavod dao načelnu saglasnost za izgradnju navedene vjetroelektrane, uz obavezno izvođenje preventivnih arheoloških radova, odnosno sondažnih istražnih radova. Imajući u

vidu navedeno, te da tužiteljica do okončanja predmetnog upravnog postupka nije tražila provođenje posebnog ispitnog postupka, a niti uviđaj na licu mjesta, a niti je predložila odgovarajuća vještačenja, radi dokazivanja da joj se planiranom gradnjom predmetne vjetroelektrane narušava pravo na privatni život, porodicu i stan u smislu člana 12. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima i član 8. Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, pa ovi navodi nisu mogli uticati na drugačije odluku ovog Suda.

Zbog svega navedenog valjalo je odlučiti kao u izreci ove presude.

Zapisničar
Hodžić Melisa, s.r.

Predsjednik vijeća
Babić Stanković Aleksandra, s.r.